

23/11

Uitspraak van het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen.

Het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen, hierna te noemen het College, heeft het volgende overwogen en beslist ten aanzien van de bij brief van 25 augustus 2023 door A, hierna te noemen klagster, ingediende klacht tegen B, hierna te noemen verweerder, lid van het Nederlands Instituut van Psychologen.

I De procedure

Het College heeft kennisgenomen van:

- het klaagschrift met bijlagen d.d. 25 augustus 2023;
- het verweerschrift met de bijlagen en de begeleidende brief d.d. 8 november 2023;
- de ter zitting voorgedragen pleitnota van mr. I. Rosier;
- de ter zitting voorgedragen pleitnota van mr. S.F. Tiems.

De behandeling van de klacht heeft plaatsgevonden ter zitting van het College van 7 februari 2024. Daar zijn verschenen klagster, bijgestaan door haar advocaat mr. I. Rosier en vergezeld van haar vertrouwenspersoon K. Voorts is verschenen verweerder, bijgestaan door zijn advocaat mr. S.F. Tiems en vergezeld van mr. L., jurist gezondheidsrecht bij Y.

Klagster heeft ter zitting een machtiging van de zoon willen overleggen op grond waarvan zij deze klachtprocedure eveneens namens de zoon zou voeren.

Zijdens verweerder is hiertegen bezwaar gemaakt.

Omdat het stuk niet binnen de termijn van artikel 2.3.6 lid 3 van het Reglement voor het Toezicht (RvT) is ingediend en verweerder hierdoor in zijn verdediging zou worden geschaad, wordt dit stuk buiten beschouwing gelaten.

II Wat is er gebeurd?

Op grond van de stukken kan van het volgende worden uitgegaan:

- a. Klagster (hierna ook de moeder) was gehuwd met C (hierna ook de vader). Er is sprake van een complexe echtscheiding.
- b. Klagster en de vader zijn de ouders van D (hierna de zoon), geboren in 2008.
- c. De zoon is sinds 2 april 2021 onder toezicht gesteld (ots) van X. De aangestelde gezinsmanager was E.
- d. In 2021 is de zoon door X aangemeld bij Y bij "Project Z" (hierna Z). Dit is een intensieve "outreaching" vorm van behandeling waarbij een gezin samen met een gezinsbehandelaar een oplossing probeert te zoeken voor verschillende problemen bij de opvoeding.
- e. Verweerder, gz-psycholoog, is werkzaam bij Z.
- f. Op 4 november 2021 heeft een intakegesprek bij Z plaatsgevonden met de toen 13-jarige zoon, moeder, F (behandelend psycholoog bij Z), verweerder (regiebehandelaar) en de gezinsmanager voornoemd. Met vader is op een later tijdstip een intakegesprek gevoerd.
- g. Op 4 januari 2022 zijn met de betrokkenen de voorwaarden besproken waaronder behandeling bij Z zou kunnen plaatsvinden. Deze voorwaarden zijn op schrift gesteld

23/11

en luiden – voor zover hier van belang - als volgt (G is onderdeel van Y). KUK staat voor Kinderen uit de Knel, een traject voor ouders na scheiding):

“(....)

Verslag

(....)

We bespreken met elkaar dat Z de behandeling kan starten, om te beginnen voor 3 maanden, waarna geëvalueerd zal worden of de behandeling aansluit bij de hulpvraag.

We bespreken dat de behandeling onder de volgende voorwaarden kan starten;

- *Vanuit het KUK-traject bij het G is parallel ouderschap geadviseerd. Hier vanuit gaande zal Z de behandeling starten. FJ stelt nog een mail op om de betekenis hiervan te verhelderen.*
- *Z gaat niet over de veiligheid, X monitort de veiligheid.*
- *Z biedt behandeling in de thuissituatie bij moeder en D.*
- *De behandeling richt zich op het versterken van de opvoedsituatie bij moeder en op individuele aandacht voor D.*
- *Z biedt geen behandeling in de thuissituatie bij vader.*
- *De behandeling richt zich niet op de spanningen/communicatie tussen vader en moeder. Dit is geen onderwerp van gesprek in de behandeling. Er vinden geen gesprekken plaats met vader en stiefmoeder.*
- *Mocht in de toekomst de wens bij ouders om weer gesprekken te voeren om de communicatie rondom D te verbeteren, dan zou dit wederom bij het G plaats kunnen vinden. Voorwaarde hiervoor is dat de PO's bij ouders zijn afgerond en de Z behandeling loopt.*

- h. Vader en de zoon zijn vervolgens akkoord gegaan met het behandeltraject bij Z.
- i. Klaagster, die had gevraagd de voorwaarden even te laten bezinken is, na een tweetal telefoongesprekken waarin zij aanvullende vragen had gesteld, blijkens een e-mail verzonden aan de behandelend psycholoog en aan verweerder van 3 februari 2022 ook akkoord gegaan met het opstarten van het traject.
- j. Klaagster heeft verweerder en de behandelend psycholoog regelmatig lange e-mails gestuurd over (haar visie op) de behandeling en de gang van zaken. Verweerder heeft hierop op 14 februari 2022 geantwoord dat wat betreft door klaagster aangedragen punten over vader deze geen onderwerp van gesprek zijn in de behandeling, gelet op de eerder gemaakte afspraken op 4 januari zoals hierboven weergegeven onder 1.g.
- k. Op 7 juli 2022 heeft het laatste uitvoerdersoverleg (gezamenlijk gesprek met moeder en de gezinsmanager van X) plaatsgevonden. In een dergelijk gesprek wordt de voortgang van de gezinsbehandeling en het onderzoek besproken. Klaagster heeft hierover een mail aan verweerder en de behandelend psycholoog gestuurd waarin zij schrijft dat sinds Z betrokken is, zij veel meer rust voelt en beiden hiervoor bedankt.
- l. Op 12 september 2022 heeft klaagster bij X en verweerder gemeld dat de zoon 's nachts is weggelopen bij vader en naar klaagster is gegaan omdat hij zich onveilig voelde bij vader (hierna ook te noemen het (wegloop)incident).
- m. Diezelfde dag heeft de behandelend psycholoog een melding van onveiligheid met betrekking tot de zoon gedaan bij X.
- n. Op 16 september 2022 heeft een gesprek over het incident plaatsgevonden tussen X en de zoon waarbij verweerder aanwezig was als vertrouwenspersoon. Die dag was er ook een gesprek tussen X en de moeder. Vervolgens heeft X een time-out bepaald in het contact tussen de zoon en vader.
- o. Op 14 december 2022 heeft klaagster aan verweerder gemeld dat zij een verandering in richting (door haar benoemd als weerstand) heeft aangevoeld tussen verweerder, de gezinsmanager en haar. Zij vermeldt daarnaast ook dat zij graag in wil gaan op het voorstel van verweerder om een aantal gesprekken te voeren.

23/11

- p. Na 23 januari 2023 zijn de behandelcontacten tussen Z, moeder en de zoon gestagneerd.
- q. Op 14 februari 2023 heeft klagster aan verweerder een lange e-mail gestuurd waarin zij melding maakt van het volgens haar door hem verdoezelen van misbruik van de zoon door vader en dat daar nu door de gezinsmanager een loyaliteitsconflict van wordt gemaakt.
- r. Op 2 maart 2023 heeft klagster een klacht ingediend tegen de gezinsmanager omdat zij volgens klagster een onwerkbaar en onveilige situatie voor haar en de zoon heeft gecreëerd.
- s. Op 5 april 2023 heeft klagster op een uitnodiging aan haar en de zoon voor een gesprek met de behandelend psycholoog geantwoord dat zij het niet opportuun vindt op dat moment een dergelijk gesprek te hebben. Zij wil wachten op een reactie van X op de tegen de gezinsmanager ingediende klacht en de uitspraak in de bij de rechtbank lopende zaak tot verlenging van de ots.
- t. Bij beschikking van 7 april 2023 heeft de rechtbank de ots verlengd. Deze beschikking is niet aan verweerder en evenmin in deze klachtzaak overgelegd.
- u. Op 5 mei 2023 heeft klagster in een e-mail aan de behandelend psycholoog laten weten – voor zover hier van belang - dat de rechter contactherstel tussen de zoon en de vader heeft afgewezen en dat de rechter de vader heeft gevraagd specifiek afstand te houden van de zoon.
- v. Op 9 mei 2023 heeft verweerder mede namens de behandelend psycholoog een mail gestuurd aan klagster waarin hij vermeldt dat hij het vervelend vindt te horen dat klagster de bejegening op een andere manier heeft ervaren dan de bedoeling was aangezien door Z naar eer en geweten is geprobeerd om een optimale gezinsbehandeling te bieden.
- w. Vervolgens heeft verweerder klagster uitgenodigd hierover in gesprek te gaan op 16 mei 2023 met hem en de behandelend psycholoog. Dit gesprek heeft niet tot een oplossing geleid.
- x. Op 17 mei is een uitvoerdersoverleg (UVO) met de gezinsmanager niet doorgegaan vanwege, volgens klagster, een totale vertrouwensbreuk tussen haar en de gezinsmanager.
- y. Op 22 mei 2023 heeft de gezinsmanager informatie inzake de zoon opgevraagd bij verweerder en de behandelend psycholoog op grond van artikel 7.3.11 lid 4 Jeugdwet.
- z. Op 22 mei 2023 heeft verweerder aan klagster een e-mail gestuurd waarin onder meer staat vermeld dat hij zich niet kan vinden in een aantal formuleringen die klagster hanteert in een eerdere e-mail. Verweerder heeft vervolgens met betrekking tot “koers loyaliteitsconflict en contactherstel in een gedwongen kader” aan klagster gemeld dat dit niet van Z kwam en dat hij niet aanwezig was bij de gesprekken van G over een arrangement van contactherstel.
- aa. Een tweede gesprek op 20 juni 2023 om het vertrouwen te herstellen en zo het behandeltraject te kunnen hervatten, heeft niet tot een betere samenwerking in het traject geleid.
- bb. Verweerder heeft op 30 juni 2023 een concept-antwoordbrief op het verzoek om informatie van de gezinsmanager opgesteld, luidende als volgt:
“(…)”
U vroeg namens X naar informatie aangaande de behandeling van D.

De stand van zaken is dat Z sinds 23 januari 2023 niet aan behandeling is toegekomen, omdat er geen behandelcontacten hebben plaatsgevonden met D. Met moeder heeft het laatste behandelcontact plaatsgevonden op 30 januari 2023. Toen de

23/11

behandelafspraken langere tijd niet doorgingen hebben wij Z verzocht om een uitvoerdersoverleg in te plannen, zodat in de gebruikelijke sfeer van openheid en transparantie hierover gesproken kon worden. Ook deze overleggen gingen niet door. Op 16 mei 2023 en 20 juni 2023 hebben gesprekken met moeder plaatsgevonden met het doel te komen tot een betere samenwerking aangezien D sinds 23 januari 2023 niet is gezien. Het is tijdens deze gesprekken vooralsnog niet gelukt om een zogenaamde "doorstart" te maken van de behandeling. Het laatste uitvoerdersoverleg/gezamenlijk gesprek met moeder met X heeft plaatsgevonden op 7 juli 2022."

Deze brief is op 30 juni 2023 voor een reactie aan klagster gestuurd.

- cc. Verweerder heeft op 3 juli 2023 deze brief - met de inmiddels verkregen reactie van klagster daarop - aan X verzonden.
- dd. Op 23 juli 2023 heeft klagster aan de leidinggevenden van verweerder laten weten dat zij ontevreden is over de handelwijze van verweerder en heeft gevraagd hem te vervangen als projectleider en behandelend psycholoog.
- ee. Er is tot op heden geen contact tussen de zoon en vader.

III De klacht

De verwijten van klagster houden, samengevat en mede gelet op wat daarover ter zitting is verklaard, in dat verweerder in strijd met de Beroepscode heeft gehandeld om de volgende redenen:

1. Hij had vanwege het wegloopincident een melding moeten doen volgens de meldcode kindermishandeling. Dat is niet gebeurd. Daardoor tast klagster nog steeds in het duister wat er precies die nacht tussen vader en de zoon is gebeurd. In geval van een melding is openheid naar de ouders steeds uitgangspunt;
2. Hij is ten onrechte blijven zitten op het spoor van contactherstel tussen de zoon en vader terwijl hij op grond van de uitspraak van de rechtbank weergegeven door klagster in correspondentie wist dat de rechter dit had afgewezen;
3. Hij heeft niet steeds gereageerd op mails van klagster;
4. Hij was partijdig want hij was op de hand van X en vader;
5. Hij heeft klagster verkeerd bejegend door haar te vertellen dat behandeling vrijwillig was, door haar uit te lachen en door vernederende opmerkingen tegen klagster te maken.

Klagster stelt hiertoe dat de klacht de periode in de behandeling betreft ná 16 september 2022. Daarvoor was zij tevreden over het professionele handelen van verweerder.

Verweerder heeft vanaf die datum de samenwerking met klagster echter actief tegengewerkt terwijl hij wel de samenwerking met de gezinsmanager en vader opzoekt. Daarnaast heeft hij aan X medegedeeld dat klagster zich niet beschikbaar houdt voor behandeling waardoor klagster een schriftelijke aanwijzing van de gezinsmanager heeft gekregen. Hierdoor heeft klagster boetes verbeurd. Dit heeft geleid tot schade bij klagster, maar erger is nog dat ook haar zoon door toedoen van verweerder is benadeeld. Het gaat volgens klagster niet zo goed met hem.

23/11

IV De reactie van verweerder

Verweerder heeft allereerst aangevoerd dat klaagster niet ontvankelijk is voor zover de klachten betrekking hebben op de behandeling van de zoon. Verweerder heeft voor het overige de klacht gemotiveerd betwist. Voor zover van belang voor de beoordeling van de klacht zal daarop in het onderstaande nader worden ingegaan.

V De overwegingen van het College

V.1. Welke uitgangspunten gelden bij de beoordeling?

Bij de tuchtrechtelijke toetsing van professioneel handelen gaat het er niet om of dat handelen beter had gekund, maar om het beantwoorden van de vraag of de psycholoog de zorgvuldigheid heeft betracht die van een redelijk handelend en redelijk bekwaam psycholoog kan worden verwacht door te handelen naar de Beroepscode.

De bespreking van de klacht

V.2. Voor zover de klacht van klaagster betrekking heeft op de behandeling van de zoon is zij in de klacht niet-ontvankelijk. In artikel 7 van de beroepscode staat opgenomen dat de psycholoog de uit de beroepscode voortvloeiende verplichtingen nakomt jegens de cliënt tussen 12 en 16 jaar alsmede jegens de wettelijk vertegenwoordigers (vereiste van dubbele toestemming). Nu de toestemming van de 15-jarige zoon ontbreekt, laat het College de onderdelen van de klacht die betrekking hebben op de behandeling van de zoon, buiten beschouwing.

V.3. Het College van Toezicht oordeelt dat de klacht voor het overige in zijn geheel ongegrond is. Verweerder heeft geen artikelen uit de Beroepscode overtreden. Hierna zal worden uitgelegd waarom.

V.4. Klachtonderdeel 1 is niet gegrond.

Op verweerder rustte, anders dan klaagster stelt, niet de plicht een melding te doen bij Veilig Thuis. Uit de tussen de partijen op 4 januari 2022 gemaakte afspraken blijkt dat X de veiligheid zou monitoren en niet Z. De behandelend psycholoog van Z heeft dan ook conform deze afspraken direct een telefonische melding gedaan bij X toen zij op de hoogte raakte van het wegloopincident op maandag 12 september 2022. Daarop is door X actie ondernomen en dit heeft geresulteerd in een tot op heden voortdurende time out in de contacten tussen vader en de zoon.

Het voorgaande betekent dat er voor verweerder geen plicht bestond zijn geheimhouding te doorbreken op grond van artikel 74 van de Beroepscode. Er was immers geen sprake meer van direct gevaar voor de zoon dat moest worden voorkomen. De melding bij X had immers effect gehad door het instellen van de time out.

Ook op grond van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling was verweerder als professional in de gezondheidszorg niet verplicht te melden bij Veilig Thuis. Verweerder mocht immers ervan uitgaan dat door de time out in de contacten tussen vader en de zoon een acute of structurele situatie van onveiligheid zich niet langer voordeed.

V.5. De stelling van klaagster dat verweerder te lang is blijven zitten op het spoor van contactherstel tussen vader en zoon (klachtonderdeel 2) is niet aannemelijk geworden.

23/11

Klaagster heeft hierover zelf in een email van 16 mei 2023 geschreven dat het voor haar fijn was te weten dat de koers van contactherstel in een gedwongen kader niet van Z kwam, maar van G. Ook verweerder heeft in een mail aan klaagster van 22 mei 2023 nogmaals bevestigd dat “koers loyaliteitsconflict en contactherstel in een gedwongen kader” niet van Z kwam maar van G. De door klaagster aan dit klachtonderdeel ten grondslag gelegde feiten zijn daarom niet vast komen te staan. Dit klachtonderdeel is dan ook bij gebrek aan feitelijke grondslag ongegrond.

V.6. Klachtonderdeel 3 houdt in dat verweerder niet steeds heeft gereageerd op mails van klaagster met vragen over het proces, de opdrachtbeschrijving en het onderzoek. Klaagster verwijst in dit verband onder meer naar haar overzicht communicaties waaruit zou blijken dat 38 keer een mail onbeantwoord zou zijn gelaten.

Het College is van oordeel dat dit geen tuchtrechtelijk relevant verwijt jegens verweerder oplevert omdat deze mails niet alle aan verweerder zijn gericht. In het tuchtrecht is persoonlijke verantwoordelijkheid het uitgangspunt.

Voor zover de mails wel (mede) aan verweerder zijn gericht, is duidelijk geworden dat de behandelend psycholoog aan klaagster tijdens een huisbezoek op 27 juni 2022 heeft medegedeeld dat zij mag mailen over de behandeling indien dit haar helpt haar gedachten te ordenen maar dat hier niet inhoudelijk op in zal worden gegaan. Dat gebeurt in de gesprekken.

Dat die gesprekken vervolgens niet door zijn gegaan of dat partijen er niet in zijn geslaagd de bij klaagster levende vragen daar alle door te spreken, maakt dit niet anders.

V.7. Ten overvloede merkt het College in dit kader nog op dat communicatie via e-mail grote zorgvuldigheid vergt en alleen dient te gebeuren indien dit verantwoord en veilig is. In het algemeen is het verstandig indien psychologen elektronische gegevensuitwisseling met hun cliënten via de mail tot een minimum beperken en niet gebruiken om met hen te communiceren over de behandeling. Wat wordt vermeld in dergelijke mails gaat namelijk al snel een eigen leven leiden terwijl de status van de uitgewisselde informatie naast hetgeen wordt besproken in gesprekken niet steeds duidelijk is. E-mail is uiteraard wel te gebruiken voor het inplannen van behandelafspraken.

V.8. Klaagster heeft wat betreft klachtonderdeel 4 aangevoerd dat verweerder informatie heeft achtergehouden omtrent de mishandeling en veiligheid van de zoon waarmee hij de hand boven het hoofd heeft gehouden van vader.

Het College is van oordeel dat niet is gebleken dat verweerder in strijd heeft gehandeld met artikel 41 van de Beroepscode (onafhankelijkheid en objectiviteit in het beroepsmatig handelen). Verweerder heeft gehandeld conform de afspraken die met klaagster, vader en de zoon zijn gemaakt in januari 2022 (hiervoor onder II g.) waaruit volgt dat de veiligheid van de zoon een zaak is van X. Daarnaast heeft verweerder voldaan aan zijn plicht om informatie aan de gezinsvoogd te verstrekken op grond van artikel 7.3.11 lid 4 van de Jeugdwet (Jw). De tekst van de door verweerder opgestelde brief van 30 juni 2023 (zoals geciteerd onder II.z) is naar het oordeel van het College voldoende feitelijk en beschrijft op juiste, neutrale en prudente wijze, onder andere door het gebruik van het woordje “vooralnog”, hetgeen er is gebeurd. In de brief wordt – anders dan klaagster stelt - niet de indruk gewekt dat zij als moeder niet zou willen meewerken.

V.9. Wat betreft klachtonderdeel 5 (de bejegening) overweegt het College het volgende. Uit de overgelegde stukken en het verhandelde ter zitting is niet gebleken dat verweerder ongeoorloofde druk op klaagster heeft uitgeoefend om door te gaan met de behandeling. Dit neemt niet weg dat het College kan begrijpen dat door het optreden van de gezinsmanager

23/11

bij klaagster gaandeweg de indruk is ontstaan dat de behandeling minder vrijwillig was dan zij aanvankelijk dacht.

Wat betreft het door klaagster gestelde uitlachen heeft verweerder aangevoerd dat hij tot twee keer toe klaagster bemoedigend heeft toegelachen en daarbij niet de intentie had haar voor gek te zetten. Bovendien heeft verweerder zijn excuses aangeboden aan klaagster voor zover zij dit anders heeft begrepen.

Ten slotte heeft verweerder ontkend dat hij – zoals klaagster ongemotiveerd heeft gesteld - vernederende opmerkingen tegen haar heeft gemaakt.

Onder deze omstandigheden kan het College niet vaststellen of verweerder klaagster onjuist heeft bejegend, omdat aan het woord van de één niet meer geloof kan worden gehecht dan aan het woord van de ander. In gevallen als deze is het vaste tuchtrechtspraak dat de verwijten van klaagster niet gegrond kunnen worden bevonden. Dit oordeel berust niet op het uitgangspunt dat het woord van klaagster minder geloof verdient dan dat van verweerder, doch op de omstandigheid dat voor het oordeel of een bepaalde verweten gedraging van de aangeklaagde tuchtrechtelijk verwijtbaar is, eerst moet worden vastgesteld welke feiten daaraan ten grondslag gelegd kunnen worden. Dit klachtonderdeel is derhalve ongegrond.

V.10. Nu ook overigens niet is gebleken van ander tuchtrechtelijk verwijtbaar handelen door verweerder is de klacht in zijn geheel ongegrond.

De slotsom

Het College komt tot de slotsom dat de klacht ongegrond is.

VI De beslissing

Het College van Toezicht:

- verklaart klaagster niet-ontvankelijk in de klacht voor zover deze betrekking heeft op de behandeling van de zoon;
- Verklaart de klacht voor het overige ongegrond.

Aldus gewezen en verzonden op 3 april 2024

door:

mr. P.B. Martens , voorzitter,
mr. E.A.M. Driessen, secretaris,
prof. dr. J.M.M. Bloemer,
drs. A.C. van der Horst, mmc,
drs. J.W. Sepers,
leden

en ondertekend door de voorzitter,

w.g. P.B. Martens